

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

GEOGRAFIA

KL. 5

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2

IM. MARII SKŁODOWSKIEJ – CURIE W SOBÓTCE

ROK SZKOLNY 2022/2023

I. Ogólne zasady oceniania. Kontrakt między nauczycielem i uczniem.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Uczeń ma obowiązek na każdej lekcji posiadać: podręcznik, zeszyt przedmiotowy, zatemperowany ołówek, gumkę do mazania, kredki lub flamastry, linijkę.
3. Uczeń otrzymuje oceny za :
wypowiedzi ustne, pracę na lekcji, sprawdziany z 1-3 ostatnich lekcji, pracę klasowa z większej partii materiału, poprzedzoną lekcją powtórzeniową, wykonywanie zadań domowych i notatki wykonywane w czasie lekcji (systematyczność, poprawność, estetyka), zadania dodatkowe, dodatkowe prace wykonane z własnej inicjatywy prezentujące zainteresowania i wiadomości ponadprogramowe.
4. Uczeń ma prawo zgłoszenia dwa razy w ciągu semestru nieprzygotowania do zajęć (tj. braku zadania domowego, zeszytu z zadaniem domowym, niezbędnych na lekcji przyborów, nieutrwalenie wiadomości), co odnotowane zostaje w dzienniku. Każde następne może zostać ocenione stopniem niedostatecznym.

5. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuści je z przyczyn losowych, musi je napisać w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły.
6. Uczeń ma prawo jednokrotnej poprawy ocen ze sprawdzianów i prac klasowych, w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny, a ocena uzyskana z poprawy wpisywana jest do dziennika.
7. W razie nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki z lekcji, ćwiczenia i zadania domowe.
8. Ocen semestralna i roczna ustalana jest na podstawie uzyskanych ocen cząstkowych w czasie całego semestru, a w szczególności na podstawie ocen uzyskanych z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych. Uwzględnia się również zaangażowanie i systematyczność w pracy a także wskazania Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
9. Poszczególne zadania znajdujące się w pracach pisemnych oceniane są punktowo. Sumę uzyskanych punktów przelicza się na oceny zgodnie ze szkolnymi zasadami oceniania (zawartymi w statucie szkoły).
10. Aktywność może być oceniana „plusami” odnotowywanymi w notatniku nauczyciela. Za 5 zebranych „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą zapisaną w dzienniku.
Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę w grupie, wykonanie nieskomplikowanych, krótkich zadań, wykonywanie dodatkowych zadań.

II. Kryteria śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych:

Ocena niedostateczna – uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, które są potrzebne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać problemów przedmiotowych o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie wykorzystał wskazanych przez nauczyciela przedmiotu sposobów poprawiania cząstkowych ocen niedostatecznych.

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę dopuszczającą,
- ma braki, ale braki te nie uniemożliwiają zdobywania podstawowej wiedzy i umiejętności w ciągu dalszej nauki,
- rozwiązuje z pomocą nauczyciela zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- pracuje systematycznie na miarę swoich możliwości.

Ocena dostateczna – uczeń:

- uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę dostateczną,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne z niewielką pomocą nauczyciela,
- analizuje podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować,
- pracuje systematycznie.

Ocena dobra – uczeń:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę dobrą,
- właściwie stosuje terminologię przedmiotową,

- aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- rozwiązuje typowe problemy z zastosowaniem poznanych metod,
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji, odczytuje dane z map, wykresów, tabel, schematów,
- wykonuje samodzielnie zadania i obserwacje wykorzystując instrukcję pisemną lub słowną nauczyciela,
- wykonuje notatki z prowadzonych obserwacji oraz dokumentuje je za pomocą rysunku lub schematu,
- wyjaśnia na przykładach procesy, zjawiska i zależności geograficzne.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę bardzo dobrą,
- samodzielnie interpretuje fakty i zjawiska, broni swoich poglądów,
- formułuje problemy i proponuje sposób ich rozwiązania,
- w oparciu o uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji formułuje wnioski,
- wykonuje samodzielnie zadania zaproponowane przez nauczyciela
- potrafi samodzielnie zaprezentować wyniki swojej pracy lub pracy zespołu.

Ocena celująca – uczeń:

- posiada wiedzę geograficzną wykraczającą znacząco poza obowiązkowe wymagania programowe.
- uczestniczy w konkursach o tematyce geograficznej i przyrodniczej,
- samodzielnie i systematycznie zdobywa dodatkowe informacje związane z tematyką zajęć lub ze swoimi zainteresowaniami,
- wykonuje zadania dodatkowe proponowane przez nauczyciela,
- wnosi twórczy wkład w wykonanie zadań przydzielonych grupie,
- chętnie dzieli się swoją wiedzą i umiejętnościami z rówieśnikami,
- z prac klasowych otrzymuje oceny bardzo dobre i celujące.

Wymagania na poszczególne oceny szkolne

Lp.	Temat	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
MAPA – uczeń potrafi						
1.	1. Omówienie zasad pracy i oceniania na lekcjach geografii	<ul style="list-style-type: none"> • określić czym zajmuje się geografia; • wymienić źródła wiedzy geograficznej; 				

		Omówienie PSO				
2.	2. Geograficzny punkt widzenia	<ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć, co to jest środowisko przyrodnicze i geograficzne; • wymienić elementy środowiska przyrodniczego; 	<ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć czym jest geografia; • przyporządkować do poszczególnych sfer Ziemi podane elementy środowiska geograficznego; • podać przykłady nauk, z których osiągnąć korzyść geografii; 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić sfery powłki ziemskiej; • podać przykłady elementów środowiska geograficznego właściwe podanej sferze; 	<ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć, co to jest powłoka ziemiska; • podawać i opisywać przykłady współzależności między danymi sferami Ziemi; 	
3.	3. Co to jest globus? Orientacja na globusie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, południki i równoleżniki; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na globusie i mapie świata: równik, zwrotniki, koła podbiegunowe, południki 0° i 180° ; • wskazać na globusie półkule: N i S, W i E; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: bieguny, równik, południk; • siatka geograficzna, siatka kartograficzna; 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać cechy południków i równoleżników; 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać współrzędne punktów na globusie.
4.	4. Jak czytać mapę?	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie legendę i skalę; • wyjaśnić, czym jest legenda; • na podst. legendy podać przykłady znaków graficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co to jest mapa; • wymienić cechy mapy; • wskazać na mapie główne kierunki geograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co to jest kartografia; • zastosować legendę mapy do odczytywania informacji; • odczytać kierunki geograficzne na 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady różnych rodzajów map i metod prezentacji zjawisk na mapie; 	

		<p>punktowych, liniowych, powierzchniowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwać główne kierunki geograficzne. 		mapie;		
5.	5. Skala mapy	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać skalę mapy; • wyjaśnić, o czym informuje skala mapy; 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczyć rzeczywistą odległość na podstawie mapy i skali liczbowej lub mianowanej; 	<ul style="list-style-type: none"> • zamienić skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową; • obliczyć rzeczywistą odległość na podstawie mapy i dowolnej skali; 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczyć odległość na mapie na podstawie dowolnej skali; • zamienić skalę mianowaną na liczbową; • zamienić podziałkę liniową na skalę mianowaną i liczbową; 	<ul style="list-style-type: none"> •
6.	6. Ukształtowanie powierzchni na mapie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie poziomice; • odczytać wartości poziomice; 	<ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć, czym jest wysokość względna i bezwzględna; • obliczyć wysokość względną z podanych informacji; • odczytać wysokość bezwzględną z rysunku poziomicowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wysokość bezwzględną z rysunku poziomicowego i obliczyć wysokość względną wzniesienia; • na podstawie rys. poziomicowego scharakteryzować formę terenu (wypukła, wklęsła, stok stromy, stok łagodny); 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać na rys. poziomicowym formę wypukłą, dolinę, przeczęcz; 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić ukształtowanie powierzchni na podstawie rysunku poziomicowego; • porównać elementy przedstawione na mapie z elementami zaobserwowanymi w terenie.
7.	7. Odkrywanie mapy świata	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie i nazwać kontynenty i oceany świata; • wymienić nazwiska 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie konturowej i nazwać kontynenty i oceany świata; 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić położenie kontynentów i oceanów na mapie i względem siebie; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni na poszczególnych kontynentach; • określić trasy pierwszych wypraw 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać granice między kontynentami i omówić ich przebieg; • opisać ukształtowanie powierzchni poszczególnych

		wielkich odkrywców.		<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni. 	geograficznych.	kontynentów;
8.	8. Podsumowanie działu	•	•	•	•	•
9.	9. Praca klasowa	•	•	•	•	•
	Krajobrazy Polski;	•	•	•	•	•
10.	10. Krainy geograficzne w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienić pasy rzeźby w Polsce; wskazać na mapie przykłady wyżyn, gór, nizin w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać pasy rzeźby na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać i wskazać na mapie krainy wchodzące w skład danego pasa rzeźby; podać charakterystyczne cechy krajobrazu danego pasa rzeźby; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zasady wydzielenia krain geograficznych; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazywać na mapie krainy geograficzne Polski, miasta wojewódzkie, główne rzeki i ich dopływy. (mapa konturowa), największe jeziora,
11.	11. Krajobraz wysokogórski Tatr	<ul style="list-style-type: none"> wskazać Tatry na mapie; oczytać z mapy nazwy szczytów; podać nazwę i wysokość najwyższego szczytu Polski; 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy krajobrazu wysokogórskiego; podać nazwę utworzonego w Tatrach parku narodowego oraz przykłady roślin i zwierząt tam występujących; podać nazwę grupy etnicznej zamieszkującej podnóże Tatr; opisać charakterystyczne chaty 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie i omówić położenie Tatr; wymienić piętra roślinne w Tatrach, wyjaśnić dlaczego występują; wymienić najważniejsze atrakcje turystyczne Tatr; rozpoznać Tatry w opisach; 	<ul style="list-style-type: none"> krótko scharakteryzować piętra roślinne; wyjaśnić jak powstały doliny i jeziora cyrkowe; opisać dawne i współczesne zajęcia ludności; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić powstanie wiatru halnego i opisać jego skutki

			<p>góralskie i związek ich wyglądu z warunkami środowiska;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać Tatry na filmach i ilustracjach; 			
12.	12. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać Wyżynę na mapie; • podać nazwę dawnej stolicy Polski i rzekę nad którą leży, wskazać je na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać Wyżynę na mapie i omówić położenie; • wymienić formy krasowe; • rozpoznać niektóre z nich na rysunkach i fotografiach; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić jak powstają formy rzeźby krasowej; • rozpoznać i wskazywać je na rys. • podać nazwę parku narodowego; • rozpoznać Wyż. Krakowsko-Częstochowską w opisach 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać krajobraz Wyż. Krakowsko – Częstochowskiej; • podać nazwy miejscowości ważnych dla regionu i ich znaczenie; 	<ul style="list-style-type: none"> •
13.	13. Nizina Mazowiecka	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać Nizinę Mazowiecką, Warszawę i Wisłę na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać nizinę na mapie i omówić jej położenie; • na podstawie mapy i ilustracji opisać ukształtowanie i pokrycie terenu; • nazwać park narodowy położony na Niz. Mazowieckiej; • rozpoznać Niz. Mazowiecką na filmach i ilustracjach; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie i nazwać najważniejsze miasta regionu; • wymienić najważniejsze gałęzie przemysłu miast Niz. Mazowieckiej; • opisać cechy i działalność rzeki w środkowym biegu; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i nazwać rzeki, które w okolicach Warszawy wpadają do Wisły; 	<ul style="list-style-type: none"> •
14.	14. Pojezierze Mazurskie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać, 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać wpływ 	

		<p>krainę geograficzną na mapie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytać z mapy nazwy kilku jezior 	<p>pojezierze na mapie i omówić jego położenie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyminić formy terenu charakterystyczne dla pojezierza; • wymienić charakterystyczne zajęcia ludności; • rozpoznać na filmach i ilustracjach; 	<p>jak powstała rzeźba pojezierzy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady zależności między składnikami krajobrazu; • rozpoznać pojezierza w opisach 	<p>środowiska przyrodniczego na działalność człowieka;</p>	
15.	15. Pobrzeże Słowińskie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać Pobrzeże Słowińskie na mapie; • wymienić charakterystyczne cechy krajobrazu; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać Pobrzeże Słowińskie na mapie i omówić jego położenie; • opisać wpływ morza na kształtowanie wybrzeża; • podać nazwę parku narodowego; • rozpoznać Pobrzeże Słowińskie na filmach i ilustracjach; 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i wskazać na mapie główne porty regionu; • wyjaśniać co to jest bryza morska i lądowa; • rozpoznać Pobrzeże Słowińskie w opisach; 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu oraz wskazać je na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać jak powstaje bryza morska i lądowa; • Wymienić i opisać rodzaje brzegów morskich w Polsce. (gdzie występują, jak powstają).
16.	16. Krajobraz miejsko-przemysłowy Wyżyny Śląskiej	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać Wyżynę Śląską na mapie; • podać nazwy głównych miast Wyżyny Śląskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać Wyżynę Śląską na mapie i omówić jej położenie; • podać cechy krajobrazu miejsko – przemysłowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać główne surowce mineralne wydobywane w rejonie Górnego Śląska; • opisać zajęcia, tradycje rodzinne i 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny rozwoju konurbacji Górnego Śląska; • wskazać skutki koncentracji przemysłu na Górnym Śląsku; • podać przykłady odrębności kulturowej Ślązaków; 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisać formy naciekowe. Przeprowadzić i zaprezentować doświadczenie pokazujące ich powstawanie.

			<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobraz miejsko - przemysłowy na filmach i ilustracjach; 	<p>zwyczaje mieszkańców krainy geograficznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznać Wyż. Śląską w opisach 		
17.	17. Wyżyna Lubelska – rolnicze zagłębie	<ul style="list-style-type: none"> wskazać krainę geograficzną na mapie; wymienić główne uprawy regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać Wyżynę Lubelską na mapie i omówić jej położenie; wymienić cechy charakterystyczne krajobrazu Wyżyny Lubelskiej; rozpoznać Wyżynę Lubelską na filmach i ilustracjach; 	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia pojecie: wąwóz lessowy; wyjaśnia zależności między cechami środowiska a rolniczą działalnością człowieka; rozpoznać Wyż. Lubelską w opisach; 	<ul style="list-style-type: none"> opisać najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu oraz wskazać je na mapie; 	<ul style="list-style-type: none">
18.	18. Warszawa – krajobraz wielkiego miasta	<ul style="list-style-type: none"> określić położenie Warszawy; 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy zabudowy wielkiego miasta; rozpoznać Warszawę na filmach i ilustracjach; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać czynniki rozwoju stolicy opisać różnorodność funkcji Warszawy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego; 	<ul style="list-style-type: none">
19.	19. Od krajobrazu pierwotnego do kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienić typy krajobrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać i omówić typy krajobrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazach powstałe w wyniku działalności człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na przykładach wpływ gospodarki człowieka na zmiany w krajobrazie. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić wpływ poszczególnych działań gospodarki na środowisko; wskazać możliwe zmiany mające na celu poprawę warunków środowiska.

		temperatury powietrza i opadów;	temperatury i opadów cechy klimatów właściwych dla poszczególnych krajobrazów; • rozpoznać poszczególne krajobrazy na filmach i ilustracjach;	opisach;	życie człowieka w wilgotnych lasach równikowych i lasach strefy umiarkowanej.	
25.	25. Sawanna i stepy			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje krajobrazy sawanny i stepu na fotografiach. • omówić przykłady przystosowań organizmów do życia w warunkach sawanny i stepu; • rozpoznać poszczególne krajobrazy w opisach; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka na sawannach i stepach. 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentować niektóre przykłady budownictwa, sposobów gospodarowania, głównych zajęć mieszkańców sawann i stepów.
26.	26. Pustynie gorące i lodowe			<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie świata i nazwać obszary pustyń gorących oraz lodowych; • opisać warunki naturalne panujące na pustyniach; • omówić przykłady przystosowań organizmów do życia w warunkach pustyni gorącej i lodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia współzależności między składnikami krajobrazu na obszarach pustyń gorących i lodowych; • porównuje warunki naturalne panujące na pustyniach lodowych i gorących; • wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka na pustyniach lodowych i gorących. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisać i wyjaśnić powstawanie różnych rodzajów pustyń gorących.

				ać poszczególne krajobrazy w opisach;		
27.	27. Krajobraz śródziemnomorski			<ul style="list-style-type: none"> • omówić związki między warunkami klimatycznymi a rozwojem rolnictwa i turystyki strefy śródziemnomorskiej; • rozpoznać krajobraz w opisach; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zasięg krajobrazu śródziemnomorskiego na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> • Wulkanizm – budowa, produkty wybuchu, nazwy wulkanów w strefie śródziemnomorskiej. Rozmieszczenie wulkanów na świecie.
28.	28. Tajga i tundra			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić terminy: <i>tajga</i>, • <i>tundra</i>, • <i>wieletnia zmarzlina</i>; • omówić wpływ wieloletniej zmarzliny na budownictwo; • omówić przykłady przystosowań organizmów do życia w warunkach tajgi i tundry; • rozpoznać poszczególne krajobrazy w opisach; 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić warunki życia ludzi w tundrze i tajdze oraz ich główne zajęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> •
29.	29. Krajobraz wysokogórski Himalajów	<ul style="list-style-type: none"> • odszukać na mapie fizycznej Azji Himalaje, Wyżynę Tybetańską oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, skąd bierze się piętrowość klimatyczno-roślinna w Himalajach; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać i scharakteryzować wybrane gatunki roślin i zwierząt żyjące 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać krajobraz wysokogórski Himalajów na podstawie opisów; • ocenić warunki do życia i działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównać piętra roślinne w Himalajach i Tatrach; • Opisać warunki powstawania lodowców górskich.

		<p>rzeki: Indus, Brahmaputra i Ganges;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać, jak zmienia się klimat i krajobraz wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady gatunków roślin występujących w różnych piętrach klimatycznych Himalajów; • rozpoznać krajobraz wysokogórski na filmach i ilustracjach; 	<p>w Himalajach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać krajobraz wysokogórski w opisach; 	<p>człowieka w Himalajach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisać formy powstałe w wyniku działalności lodowców.
30.	Podsumowanie działu	Jak w tematach 22 - 31	•	•	•	•
31.	30. Krajobraz najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać cechy krajobrazu najbliższej okolicy; • wymienić elementy zagospodarowania antropogenicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i określić położenie elementów krajobrazu najbliższej okolicy; • wskazać przykłady elementów najbliższej okolicy i rodzimych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić krajobraz najbliższej okolicy pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki; • wskazać w terenie obiekty antropogeniczne i naturalne; • wskazać obiekty istotne z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady pozytywnej i negatywnej ingerencji człowieka w środowisko najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić propozycje zmian mających na celu poprawę zagospodarowania najbliższej okolicy z uwzględnieniem dbałości o stan środowiska, ład i estetykę krajobrazu.